

Nikde nejsou lidi

Ubývá mladých, kteří chtějí pracovat v průmyslových firmách, říká japonský velvyslanec v Česku Tetsuo Yamakawa.

ROZHOVOR
str. 12-13

Návrat Mořského koníka

Všeobecná zdravotní pojišťovna dá 630 milionů na projekt, který chtěla před dvěma lety zrušit.

BYZNYS
str. 6

📈 CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč 📉 CZK/USD • 25,819/-0,180 Kč 📈 PX • 924,04/+0,26% 📈 EURO STOXX 50 • 3303,23/+0,39% 📈 ZLATO • 1151,04\$/+0,44%

KOMENTÁŘ: 2017: INTERNET V NOVÉM / str. 14

Krátce

Stát opraví stání lodí v Hamburku

Český přístav Peutehafen v Hamburku se letos po letech chátrání dočká větších investic. Stát zde chce investovat zhruba 20 milionů, a to především do obnovy rozpadlého stání pro říční lodě. **str. 3**

Hodnota draženého majetku se propadá

Loni se před licitátory s dražebními kladívky dostal majetek za necelých pět miliard korun. To je zhruba polovina hodnoty z vrcholu před krizí. Výnosy z dražeb jsou ale stabilní. Loni klesly jen mírně na 2,7 miliardy korun. **str. 7**

Téměř třetina českých bondů je v cizině

Zahraniční investoři loni skupili rekordní objem českých státních dluhopisů. Od ledna do konce listopadu za ně utratili celkem 119 miliard korun. Podíl českých dluhopisů v cizích rukách tak poprvé v historii přesáhl 30 procent. **str. 8**

Pět šancí pro české exportéry

Český vývoz za loňský rok pokoří rekordní hranici **čtyř bilionů korun**. Export na **trhy mimo státy Evropské unie**

ovšem navzdory snahám vlády **klesá**. Nadšení pro Turecko zchladil autoritativní prezident Erdogan, Rusko srazil slabý rubl, levnější ropa zbrzdila Brazílii, Saúdskou Arábii a částečně i Kazachstán a Ázerbájdžán.

Nadějný ukrajinský trh zlomila válka v Donbasu. Deník E15 vytipoval **pět zemí**, kde by vývozci letos **mohli uspět**.

TÉMA / str. 4-5

twitter.com/e15news

PETR NĚMEC:

Populistická snaha @Milan_Chovanec ohledně zbraní je směšná, ale i nebezpečná, protože podsouvá lidem, že nyní nemohou teroristu zastřelit.

Zápisník
Daniela Nováka

Úspěšná EET

Za měsíc fungování elektronické evidence tržeb dorazilo na Finanční správu 1900 udání na nevydání účtenky. To je tvrdý políček všem pochybovačům o úspěchu EET. Otřást tím nemůže ani fakt, že registrační část systému byla o silvestru hodinu a půl nedostupná. Uprímně: kdo na silvestra nebyl alespoň chvíli nedostupný, že?

Jádro má za sebou neveselý rok. Odstávky snížily výrobu v Temelíně. Zfuzované svary v Dukovanech srazily výkon tamní atomové elektrárny dokonce na úroveň roku 1988. Do stavby nových bloků v Dukovanech navíc zase začínají kafrat Rakušané a Němci. Tak snad bude čím svítit.

V jednom z českých řetězců se objevil čaj s halucinogenními látkami. Pruderní potravinářští inspektoři jeho prodej hned zatrhlí. Přitom takový čaj o páté mohl být příjemným zpestřením silvestrovského večera.

Česko podle ministra zemědělství zažilo loni největší zemědělskou krizi od roku 1989. Mezi viníky je sucho a ruské embargo. Ministr zároveň farmářům poděkoval, že nikde na veřejných místech nevyžívají mléko a nevysypávají hnůj. Státní podpora v podobě zelené nafty nebo dotací se holt nemítá účinkem. A z Agrofertu nikdo hnůj do Strakovky nepoveze.

Protagonisté dne

Karel FEIX
ŘEDITEL KAPSCH ČR

Provozování mýtného systému na českých dálnicích vynáší firmě slušný zisk. Loňský rok přinesl další růst inkasovaného mýtného.

str. 3

Zdeněk KABÁTEK
ŘEDITEL VZP

VZP oživila projekt dětských pobytů Mořský koník, aniž by vyvrátila pochybnosti, které vyvolával v minulých letech.

str. 6

Jiří STRACH
REŽISÉR

Jeho nový film Anděl Páně 2 si vede skvěle a již nyní je na pátém místě tabulky nejúspěšnějších filmů v českých kinech.

str. 7

PRÁVO NA OBRANU

Foto: ČTK

MINISTERSTVO VNITRA chce ústavním zákonem povýšit právo použít legálně držené zbraně k zajištění bezpečnosti Česka. Návrh novely, který předložilo, by chtělo prosadit ještě do letošních sněmovních voleb. Chce tak umožnit lidem bránit se proti teroristům například při útocích, jako byly loni nákladními automobily v Nice a v Berlíně.

Zeman a Sobotka poobědvali. Na velkou shodu to nevypadá

■ Tradiční novoroční lánská schůzka hlavy státu s premiérem trvala zhruba dvě hodiny. Oba aktéři se rozhodli o jejím obsahu pomlčet.

Jana Havligerová

Dlouhotrvající napětí mezi prezidentem Milošem Zemanem a sociálnědemokratickým premiérem Bohuslavem Sobotkou zřejmě dál pokračuje. Oba sice formálně dostali svým povinnostem a absolvovali tradiční novoroční oběd v Lánech, o obsahu dvouhodinové schůzky se však rozhodli pomlčet.

Předseda vlády pouze na svém twitterovém účtu uvedl, že si „povídali o dětech i o tom, co přinese rok 2017“. Zda se dostali i k tématům,

kteřá avizoval Sobotka, tedy například prezidentským vetům, není jasné. Před čekající novináře ani prezident, ani premiér nepřišli.

Zeman například odmítl podepsat zákon o střetu zájmů, který vicepremiéroví Andreji Babišovi (ANO) a dalším členům vlády zakazuje vlastnit média a firmy, které vlastní, se nesmějí ucházet o veřejné zakázky, investiční pobídky a nemají rovněž právo na nenárokové státní dotace. O této normě má Poslanecká sněmovna znovu hlasovat na schůzi, která začíná příští týden v úterý. Momentálně se zákon týká pouze Babiše.

Ještě před schůzkou v lánském zámku oznámil Sobotka vstřícné gesto k Zemanovi. Jak uvedl, ve vnitrostraničném referendu o tom, koho bude ČSSD podporovat ve volbě hlavy státu, se podle něj bude

hlasovat i o Zemanovi, jestliže bude chtít post obhajovat. A vedení ČSSD by názor členské základny mělo respektovat.

Ve vnitrostraničném referendu se nemá hlasovat jen o sociálních

demokratech, podle předsedy vlády by každý člen ČSSD měl mít možnost vybrat si mezi těmi, kteří ohlásili svoji kandidaturu nebo ji ohlásí v příštích měsících.

Premiér na svém twitterovém účtu uvedl, že si „povídali o dětech i o tom, co přinese rok 2017“.

Stát opraví stání lodí v Hamburku

■ Cílem oprav je zvýšení kapacity pro české lodě.

Jan Šindelář

Český přístav Peutehafen v Hamburku se letos po letech chátrání dočká větších investic. Stát zde chce investovat zhruba dvacet milionů, a to především do obnovy rozpadlého dalbového stání pro říční lodě. Vzniknou tři dalby (piloty), lávka, napojení na elektřinu a vodu a opravou projde i přístupová cesta. Ředitelství vodních cest si od toho slibuje zvýšení kapacity přístavu, jediné funkční stání bývá dnes často obsazeno.

Vltava se letos spojí

Ředitelství vodních cest dokončuje poslední zdyadlo na vltavské vodní cestě mezi Českými Budějovicemi a Orlíkem. Ve vsi Hněvkovice u Týna nad Vltavou se nové zdyadlo za 200 milionů otevře provozu 22. dubna, čímž vznikne sto kilometrů dlouhá cesta. Malé lodě budou moci plout z Budějovic až do Hamburku.

Čeští rejdaři investici vítají, ačkoli Hamburk jako cílová destinace pro ně v posledních letech ztrácí na významu. Stále více se jezdí do jiných západoevropských přístavů, například Antverp. „Určitě nám to pomůže a budeme stání využívat,“ řekl deníku E15 šéf rejdařství ČSPL Milan Raba. Podle něj se přístav stane také bezpečnějším, neboť

pod hladinou je dnes skryta zborcená dalba, které se musejí lodě vyhýbat.

Investice budou směřovat i do oprav přilehlé ubytovny. „Vymění se čtyřicet let stará okna, střecha a další závadná místa obvodového pláště, aby do budovy nezatékalo a snížily se tepelné ztráty,“ uvedl zástupce šéfa RVC Jan Bukovský.

Areál přístavu Peutehafen má rozlohu zhruba 1,5 hektaru; Československo jej koupilo po svém vzniku na základě Versailleské dohody. K tomu má český stát pronajaty i přístavy Moldauhafen a Saalehafen, kam loni investoval miliony především do oplocení a zpevnění asfaltových ploch.

Zatímco Peutehafen chtějí Češi dále rozvíjet, pronajaté území by s městem Hamburkem rádi vyměnili za jiné s lepším přístupem pro námořní lodě. Český ministr dopravy už o výměně jednal s hamburským starostou, letos k ní ale zřejmě nedojde.

PŘÍSTAV ČEKÁ OPRAVA. Po letech chátrání čeká přístav Peutehafen rekonstrukce za dvacet milionů.

Na mýtném se loni vybralo více

Na elektronickém mýtném se v loňském roce vybralo 9,89 miliardy korun. Ve srovnání s rokem 2015 pak stát za použití dálniční sítě od kamionů a autobusů dostal o 1,6 procenta více, což bylo způsobeno zejména zvyšováním tempa hospodářského růstu v Evropě. Uvedl to David Šimoník, mluvčí společnosti Kapsch, která mýtný systém v Česku provozuje. Za deset let stát na mýtném získal 77,5 miliardy korun.

Náklady na provoz mýta loni činily 1,959 miliardy

korun. Stát tak z každé vybrané koruny získal přibližně 80 haléřů a zbytek připadl Kapschi a jeho subdodavatelům. Podobný podíl nákladů a výnosů si systém drží i během celého desetiletého provozu. „Při pětiletých provozních nákladech daňoví poplatníci získali od kamionů 77,5 miliardy korun pro výstavbu

a údržbu silnic,“ uvedl generální ředitel českého Kapsche Karel Feix.

Desetiletý kontrakt státu se společností Kapsch vypršel na konci loňského roku, nyní se mýtné vybírá na základě tříletého prodloužení. Během této doby má ministerstvo dopravy najít nového provozovatele v otevřené soutěži. /čtk/

Za deset let stát na mýtném získal

77,5
miliardy korun.

STAVEBNÍ RUCH V BUBENČI. Nová čistírna bude po svém dokončení schovaná prakticky celá pod zemí.

Nejvíce peněz půjde letos do čistírny

■ Dostavba nové části Ústřední čistírny odpadních vod bude největší investiční akcí v Praze v roce 2017. Další podstatná část peněz poputuje na obnovu dopravní infrastruktury.

Vedení Prahy, jehož vláda se přehoupla do druhé poloviny volebního období, vydá nejvyšší částku z letošního rozpočtu do stavby nové vodní linky čistírny odpadních vod na Císařském ostrově. Celkem by měla stavba v příštím roce stát 550 milionů korun. Novou část čistírny Praha staví kvůli tomu, aby splnila evropské limity pro čišťení vody. Celkově by Praha měla v příštím roce mít na opravu vodo hospodářské infrastruktury zhruba 1,97 miliardy korun.

Hlavní město bude v roce 2017 investovat i do dopravní infrastruktury, tedy například do oprav silnic či tramvajových tratí. Celkově by to měly být asi dvě miliardy korun. Opravy jsou naplánovány například na Palmovce nebo ve stanicích metra v Jinonicích a Dejvicích. Stanic v Jinonicích pak budou kvůli opravám od ledna do srpna vlaky pouze projíždět. Problém, který bude muset metropole řešit, je také změna územního plánu pro novou trasu metra D.

První kroky oprav by měly začít i na Výstavišti, které je ve špatném stavu. Město tam v příštím roce chystá například vznik míst pro grilování, která by měla být ve spodní části, nebo takzvaného biotopu. Vypsána má být architektonická soutěž na rekonstrukci a přestavbu vstupní brány. /čtk/

Krátce

V Novomlýnské věži bude hasičské muzeum

Novomlýnská vodárenská věž, která byla několik let uzavřena, se veřejnosti slavnostně otevře v dubnu. Bude v ní expozice o hasičích a požárech. Muzeum slibuje multimediální podívanou. Oprava pětaticetimetrové věže, která je historickou kulturní památkou, vyjde na skoro 50 milionů korun. Většina peněz přišla z evropských fondů, zbytek dodal pražský magistrát.

O Slovanskou epopej byl zájem

Slovanskou epopej od poloviny roku 2012 zhlédlo ve Veletržním paláci přes 380 tisíc lidí. Vedení města i Galerie hlavního města Prahy považují výstavu za úspěšnou. Radní Jan Wolf (KDU-ČSL) věří, že po návratu z asijského turné zájem o epopej ještě vzroste. Cyklus Muchových pláten byl v Praze k vidění do soboty. Plátna podle malířova odkazu patří hlavnímu městu. /čtk/

Pět nových adres pro export

■ Více než čtyři pětiny českého vývozu stále směřuje do Evropské unie. Podíl mimoevropských trhů by ovšem letos mohl zvednout obchod se zeměmi, jako jsou Kolumbie nebo Nigérie, kterým analytici prorokují živelný růst.

Asijský Írán, africká Nigérie, jihoamerická Kolumbie.

Adresy, kde bude v nadcházejícím roce zvonit u dveří hodně českých vývozců, znějí exoticky. Češi hledají nové trhy. „Je vidět, že ČR je jim už malá, tlačí je bota,“ soudí viceprezident Hospodářské komory Bořivoj Minář.

Statistika exportu ovšem signalizuje zajímavý paradox. V poslední dekádě se česká vláda i oborové svazy stále snaží nasměrovat export více mimo Evropskou unii. Přesto v uplynulém roce podíl EU na exportu rostl. V současnosti tam směřuje 84 procent celkového objemu vývozu. Ten zřejmě v součtu za rok 2016 pokorí rekordní hranici čtyř bilionů korun. Je sice lichotivé, že české firmy vítězí na přesyceném unijním trhu, případná další recese v Evropě by ale s sebou stáhla i celou tuzemskou ekonomiku.

Podíl mimounijních zemí klesá, protože mnohé trhy, na něž Česko vsadilo, spadly do útlumu. Nadšení pro Turecko, které ještě předloni platilo za černého

koně, zchladil autoritativní prezident Erdogan. Jeho čistky neminuly ani byznys, a do problémů se tak dostal například i největší český obchod v Turecku, stavba elektrárny Adularya. Na projekt realizovaný společností Vítkovice Power Engineering půjčila Česká exportní banka dvanáct miliard korun a stát teď hledá způsob, jak ohrožené peníze zachránit.

Další významný exportní cíl – Rusko – ani tolik nesrazily trvající obchodní sankce, jako spíš slabý rubl. Levnější ropa zbrzdila také Brazílii, Saúdskou Arábii, částečně i Kazachstán a Ázerbájdžán. Velký ukrajinský trh, který ještě před několika lety patřil k nejnadějnějším obchodním partnerům ČR, zlomila válka v Donbasu. Některé mimounijní cíle vývozu by ale naopak mohly rekordně růst.

Češi mají opravit největší elektrárnu

Transformace karibského ostrova šla dosud pomaleji, než analytici očekávali. Letošní rok může být přelomový. Země volí, kudy dál po úmrtí dlouholetého vůdce Fidela Castra. Zároveň musí nastavit vztah s novým americkým prezidentem Donaldem Trumpem. Ten se zatím zdá být vůči Kubě podstatně méně vstřícný než jeho předchůdce Barack Obama, který po desetiletích zrušil některá omezení.

I pro česko-kubánský obchod bude letošek v jistém směru novým startem. Státní Exportní garanční a pojišťovací společnost EGAP dovedla loni k úspěšnému konci vypořádání předchozích dluhů kubánské strany (z případů, jež sama pojistila), takže může nově a ve velkém pojišťovat další vývozy. Loni sahal pojistný rámec do výše 46,5 milionu eur.

Na Kubu zatím směřují hlavně české potraviny. Do konce listopadu tam se záštitou EGAP putovalo například 24 tisíc tun pšenice nebo 1500 tun sladu. Klíčovým novým obchodem ale má být oprava největší kubánské elektrárny Felton, která zajišťuje šestinu energetické spotřeby ostrova. Rekonstrukce, kterou elektrárna naléhavě potřebuje a kterou mají zajistit české firmy, představuje zakázku za 800 milionů korun.

Sušené mléko

Přestože je Kuba úrodný karibský ostrov s velkým zemědělským potenciálem, osmdesát procent potravin musí dovážet. Specialistou na Kubu se stala česká společnost Simplex CZ, která tam dováží máslo, sýry, sušené mléko, další mléčné výrobky a také slad. Firma provozuje v Havaně vlastní kancelář.

Zajímavý vývoz

Kubánská republika

Počet obyvatel	11 milionů
Rozloha	110 tisíc km ²
Hlavní město	Havana
Měna	kubánské peso, 1 CUP je 1 koruna; konvertibilní peso, 1 CUC je 1 USD
Růst HDP (2015)	4,2 %
Český vývoz (2015)	0,9 miliardy korun

Přibudou další dva akcelerátory

Místo Ruska se do první desítky zemí, kam české firmy vyvážejí nejvíce, v posledním roce prodraly Spojené státy. Jsou teď nejdůležitější vývozním cílem mimo EU. „Je to ten prémiový trh, o který české firmy stojí,“ říká ředitel agentury CzechTrade Radomil Doležal. Roční vývoz do USA se přiblížil hranici sto miliard korun. Základní přednost tamního trhu je zjevná – víc než 320 milionů spotřebitelů s velkou kupní silou. Navíc jsou pro české firmy USA nejvýnosnější zemí z hlediska marží.

Otázkou je, co změní nástup Donalda Trumpa do funkce prezidenta. Během kampaně se oháněl protekcionismem, ale čeští vývozcí doufají, že to z velké části bylo jen předvolební divadlo. Po Trumpově výhře prudce stoupá dolar, což českým exportérům ještě zvyšuje výdělek z už uzavřených smluv a zlepšuje cenovou konkurenceschopnost českých výrobků v zámoří.

Ještě vyšší jsou kvůli tomu na druhé straně náklady na obchodní cesty do USA nebo provoz kanceláří. Češi se proto sdružují do hubů, kde náklady sdílejí. V kalifornském Silicon Valley bude od letoška do roku 2019 pokračovat projekt technologického akcelérátoru, v němž bude účast českých start-upů zprostředkovávat agentura CzechInvest.

V New Yorku má začít přímo na Times Square fungovat akcelérátor zastřešený Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, jenž má poskytnout zázemí patnácti firmám. Asociace se podílí v New Yorku také na provozu již fungujícího akcelérátoru. Na americkém trhu čeká ještě jedna výzva, kterou zatím nikdo nevysslovuje nahlas, ale která už nějaký čas visí ve vzduchu. Přímý vstup českých automobilek, jež by tím logicky završily impozantní globální expanzi posledních let.

Spojené státy americké

Počet obyvatel	321 milionů
Rozloha	9,6 milionu km ²
Hlavní město	Washington
Měna	dolar, 1 USD je zhruba 25 korun
Růst HDP (2015)	2,4 %
Český vývoz (2015)	94 miliard korun

Zajímavý vývoz

Skládací pohřební urny

Poděbradská sklářská rodinná firma Blažek Glass uspěla na americkém trhu s nezvyklou variantou pohřebních urn. V každé nádobě jsou další menší malé urny (takzvané keepsake). Ty si mohou po pohřbu rozebrat jednotliví pozůstalí a odvézt si část popela do různých koutů USA. Firma dodává i speciální urny určené pro pohřby domácích zvířat.

Populační exploze vypukla na západě Afriky

Zemí, která prochází nejběhlejším populačním bohem na planetě, je Nigérie. Nejlidnatější trh Afriky má už teď 187 milionů lidí a do půlky století může podle nejobtížnějších prognóz vzrůst až na půl miliardy. Navíc má tato země ropu. Sečteno podtrženo je to potenciálně nejlukrativnější africký trh. Česko proto v největším městě Lagosu právě otevírá kancelář agentury CzechTrade.

„Nejdůležitější v Nigérii jsou osobní kontakty. Firma, která by přišla sama bez znalosti trhu, by se tu trápila,“ míní vedoucí kanceláře Štěpán Ctibor Beneš. Na pozici byl

vybrán právě proto, že v Nigérii v byznysu už několik let působí a může využít předchozích kontaktů.

Český vývoz do Nigérie se od roku 2009 zvedl z půl miliardy na 1,8 miliardy korun v roce 2015. Českým firmám se daří dodávat zboží denní spotřeby. Společnost Czech Blade Jevíčko vyvážá do Nigérie ve velkém žiletky, Tonak Nový Jičín pokrývky hlavy. Společnost Veba dodává tradičně na západoafrické pobřeží bavlněné látky, z nichž se vyrábějí typické, výrazně barevné šaty Afričanů. Mezi velké vývoze patří Explosia s dodávkami trhavin.

Souboj o poslední nenасыený trh finišuje

Írán představuje 82 milionů lidí plus velké příjmy z ropy. Po loňském ukončení většiny obchodních sankcí je z Íránu poslední velký nenасыený trh, který se otevírá a o nějž se teď pere hlavně evropská konkurence. Jsou to závody, kdo si s Peršany plácne první.

Přetahovaná o tamní trh vyvrcholil letos a Češi jsou také ve hře. V Teheránu začala loni působit nová kancelář CzechTrade, jež od počátku patří k nevytíženějším. Jen za prvních devět měsíců loňského roku vzrostl český vývoz mezitím o 46 procent na více než 1,1 miliardy korun.

Mezi největší zakázky patří kontrakt firmy Energo-Pro za 405 milionů korun na dodávku turbín pro íránskou vodní elektrárnu Khoda Afarin. Výrobce důlních strojů Ostroj podepsal memorandum o vybavení důlního dobývacího areálu za desítky milionů eur. Podle ministra průmyslu a obchodu Jana Mládky by mohla být v prvním čtvrtletí letošního roku podepsána a ratifikována smlouva o ochraně investic.

Zajímavý vývoz

Pivní etikety

Tiskárny OTK Group Kolín dodávají pivní etikety největšímu nigerijskému výrobcí piva Nigerian Breweries. Kolínská firma uvádí, že pro růst odbytu piva existuje v Nigérii ještě velký prostor. Zatímco v současnosti vypije průměrný Nigerijec devět litrů piva ročně, v Jihoafrické republice je to 58 litrů, a v Angole dokonce 64 litrů.

Nigerijská federativní republika

Počet obyvatel	187 milionů
Rozloha	924 tisíc km ²
Hlavní město	Abuja
Měna	naira, 1 NGN je asi 0,9 koruny
Růst HDP (2015)	2,7 %
Český vývoz (2015)	1,8 miliardy korun

Zajímavý vývoz

Traktory

Před rokem uzavřela brněnská firma Zetor Tractors smlouvu na dodávku 250 traktorů íránské společnosti Tondak Tiz. Hodnota kontraktu, jenž byl podepsán během podnikatelské mise vedené ministrem průmyslu Janem Mládkem, je zhruba 135 milionů korun.

Íránská islámská republika

Počet obyvatel	82 milionů
Rozloha	1,6 milionu km ²
Hlavní město	Teherán
Měna	rial, 1000 IRR je zhruba 0,8 koruny
Růst HDP (2015)	0,5 % (odhad Světové banky)
Český vývoz (2015)	1 miliarda korun

Stranu připravil

Tomáš Stingl

Válka skončila, obchod začal

Prezident Juan Manuel Santos protlačil v prosinci napodruhé mírovou smlouvu s levicovými povstalci z hnutí FARC, čímž v Kolumbii oficiálně skončilo půlstoletí občanské války. Mezi zprávami o ní a o produkci drog zanikl fakt, že země zažívá hospodářský i populační boom. Počet obyvatel loni dosáhl 48 milionů, což Kolumbii řadí na druhé místo mezi nejlidnatějšími jihoamerickými zeměmi hned po Brazílii.

Česká přítomnost na tomto nastupujícím trhu udělala zvláštní kotrmelec. V roce 2010 byla zrušena ambasáda v Bogotě, ale pod dojmem rychlého hospodářského růstu o dva roky později opět otevřela své brány. V sezoně 2014 pak přibyla kancelář CzechTrade. Za pouhých pět let se roční objem vývozu do Kolumbie předloni ztrojnásobil na zhruba 63 milionů dolarů. Letos lze díky ukončení občanské války čekat další růst.

Kolumbijská republika

Počet obyvatel	48 milionů
Rozloha	1,1 milionu km ²
Hlavní město	Bogota
Měna	peso, 1000 COP je zhruba 8,5 koruny
Růst HDP (2015)	3,1 %
Český vývoz (2015)	1,5 miliardy korun

Zajímavý vývoz

Kostní implantáty pro motocyklisty

V Kolumbii jezdí mnoho mladých lidí na motorkách a na kolech. Typickým úrazem jsou zlomeniny rukou nebo nohou při autonehodách. Společnost Medin z Nového Města na Moravě začala v jihoamerické zemi úspěšně prodávat chirurgické kostní implantáty a dlahy, které jsou uzpůsobeny na menší tělesnou výšku Kolumbijců. Firma také pomáhá školit kolumbijské chirurgy.

VZP hledá cestovku za sto milionů ročně

■ Preventivní program dětských ozdravných pobytů u moře Mořský koník, za který bývala napadána Všeobecná zdravotní pojišťovna, se vrací v někdejším rozsahu.

Adéla Čabanová

Jedna z cestovních kanceláří může utržit 630 milionů korun za pět let. VZP totiž vypíše novou zakázku na program ozdravných pobytů u moře

pro nemocné děti Mořský koník. Její zadání i částku schválila v prosinci správní rada pojišťovny.

Dlouholetý projekt Mořského koníka nabral nový dech. VZP jej v roce 2014 utlumila a zdálo se, že jej pod tlakem kritiky úplně ukončí. V posledních letech v rámci programu jezdilo do řeckého Chalkidiki 1600 dětí ročně. Ještě v roce 2013 ovšem jelo 3139 dětí do dvou různých lokalit.

Řešením měly být individuální příspěvky na pobyt pro jednotlivé děti. „Odstraní se tak veškeré pochyby, byť jsou podle mého názoru hodně liché,“

řekl tehdy ředitel VZP Zdeněk Kabátek. Individuální příspěvky ale po diskuzích padly, neboť by vyloučily děti, jejichž rodina nemá na zaplacení pobytu pro své ostatní členy.

V lednu 2011 zjistił Nejvyšší kontrolní úřad, že VZP pla-

tila pobyt Mořského koníka i dětem, které nikam nejely. Vydala za ně 24 milionů korun. Skandál narostl, když v létě téhož roku jelo do Itálie a Řecka na týdenní inspekční cestu osm členů vedení pojišťovny včetně tehdejšího ředitele Pavla Horáka. Už v roce 2006 uvedla parlamentní vyšetřovací komise, že VZP někdy vynakládala na ozdravné pobyty peníze nehospodárně. Pochybnosti vzbuzoval i výběr cestovní kanceláře.

Všechny někdejší pochyby se dosud nerozplynuly. „Není mi jasné, jestli je dost prověřená částka, kolik to má

stát,“ uvedl předseda správní rady VZP poslanec Rostislav Vyzula (ANO) s tím, že se sám hlasování o zadání zakázky zdržel. Podotkl, že v minulosti se o pořádání Mořského koníka ucházely dvě firmy, což nepřináší silný tlak na cenu. Pojišťovna počítá s maximální položkou dva tisíce korun za dítě a den. Cena bude mít v soutěži osmdesátiprocentní váhu, nakonec tedy může být nižší.

Ozdravné pobyty mají pomoci dětem s vleklými nemocemi dýchacích cest a kůže, pojišťovna je hraří z fondu prevence jako bonus pro klienty. „Po odborné stránce nemám pochyb, že je to pro děti prospěšné,“ říká Vyzula.

Pobyty by nový provozovatel měl pořádat od roku 2018 do roku 2022 ročně pro tři tisíce dětí ve věku od sedmi do šestnácti let s „akcentem na přímořskou klimatoterapii“. VZP hraří dvě třetiny ceny, zbytek rodina.

Pojišťovna počítá s nejvyšší částkou

2000

korun na dítě a den. Cena má mít v soutěži váhu 80 %.

Ústavní soud přezkoumá zákaz prodeje o svátcích

Skupina senátorů na podnět podnikatelských svazů navrhla Ústavnímu soudu zrušení zákona o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě. Pod návrhem je osmnáct podpisů, soud jej obdržel 23. prosince a včera zveřejnil plné znění. Zákon zakazuje prodej o některých svátcích tam, kde prodejní plocha přesahuje dvě stě metrů čtverečních.

Podnět iniciovaly Svaz obchodu a cestovního ruchu a Hospodářská komora. V návrhu stojí, že zákon je v přímém rozporu se čtyřmi ústavně zaručenými právy, mimo jiné s právem na svobodné podnikání.

„Nelze prosadit zákon, který by omezoval na ústavních právech určitou skupinu podnikatelů, a naopak

některou náhodně vybranou skupinu bezdůvodně na jejich právech zvýhodňoval,“ uvedla Hospodářská komora. Obchodníci se také obávají, že zákon vytvá-

ří riziko budoucího rozšíření zákazu na nedělní prodej.

Podnět k Ústavnímu soudu může podat nejméně sedmáct senátorů. Návrh směřující proti

zákonu o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě podepsali například senátoři zvolení za ODS, TOP 09, Starosty a za hnutí ANO.

Spotřebitelé novou legislativu pocítili poprvé loni 28. října. Na první svátek vánoční a na Nový rok měly obchody běžně zavřeno také v minulých letech. /čtk/

Obchodníci se obávají, že nový zákon vytváří riziko budoucího rozšíření zákazu také na nedělní prodej.

PRODLUŽUJE SE

Foto: čtk

SKUPINA ČEZ podala na Státní úřad pro jadernou bezpečnost žádost o povolení dalšího provozu druhého reaktorového bloku Dukovan. Desetiletá licence měla skončit loni, ale úřad ji prodloužil do letošního července. Kvůli odstávkám loni výroba v Dukovanech klesla meziročně o 5,1 procenta a byla nejnižší za 28 let.

Krátce

Soud: Provozovatel Billy dostane pokutu

Nejvyšší správní soud potvrdil sankci 23,9 milionu korun pro německou REWE Zentralfinanz, jež provozuje například řetězec Billa. Firma nedodržela závazky z roku 2008, jimiž antimonopolní úřad podmínil její fúzi se společností Plus Discount.

Lesy ČR uzavřely většinu vysoutěžených smluv

Státní podnik Lesy ČR dosud z třímiliardového lesnického tendru 2017+ podepsal smlouvy na 40 ze 48 soutěžených jednotek. Dnes mají být podepsány další dvě smlouvy, takže pod smlouvami bude 88 procent jednotek.

Společnost M2C ohlíží Letiště Pardubice

Pardubické mezinárodní letiště hlídá od počátku roku firma M2C, jež zvítězila v tendru mezi třemi uchazeči. Strídá současnou bezpečnostní agenturu G4S, jež pro pardubické letiště zajišťovala ostrahu i bezpečnostní služby několik let. /čtk, bo/

Hodnota majetku v dražbách se dál propadá

■ Prodej bývalé provozní budovy Národního divadla loni výrazně pomohl výkonu dražebního trhu. Velkých dražeb nad sto milionů korun bylo poskrovnu.

Daniel Novák

Před licitátory s dražebními kladivky se loni dostal majetek za necelých pět miliard korun. To je zhruba polovina hodnoty z vrcholu před krizí. Naštěstí pro dražebníky jsou však výnosy stabilní. Loni jen mírně klesly na 2,7 miliardy korun, vyplývá ze statistik na portálu Centralniadresa.cz, který dražby sleduje. Celkový počet dražeb klesl meziročně přibližně o desetinu.

„Tendenci jsou dražby spíše drobnějších nemovitostí a úbytek zajímavých velkých dražeb z insolvenčních řízení,“ připomněl Jan Sachr, ředitel realitní společnosti Naxos. Velké dražby nad sto milionů korun bylo možné spočítat na prstech jedné ruky.

Největší rozruch vzbudil prodej budovy Themos, která sloužila jako provozní zázemí Národního divadla.

Po zpackané restituci ze začátku devadesátých let a dvou dekadách soudních pří se loni budova za 290 milionů korun vrátila státu. Nic většího se již loni v dražbě neprodalo.

Dražebníci vysvětlují pokles celkové hodnoty majetku v dražbách také realističtějšími oceněními odhadců. „Dříve nezřídka kdejakou pastoušku ocenili hodně vysoko,“ uvedl šéf dražební společnosti Prokonzulta Jaroslav Hradil.

Proti minulým rokům se ale účastníci dražeb předhánějí v příhozech na bytové nemovitosti. „I za neatraktivní byty ve městech jsou lidé ochotni dát výrazně více,“ poznamenal Hradil z Prokonzulty.

Nedobrovolných dražeb bytů způsobených například nesplácenými hypotékami přitom výrazně ubývá. Jejich počet loni meziročně poklesl o více než pětinu. Oproti vrcholu nedobrovolného dražení z roku 2014 je loňské číslo o 64 procent nižší.

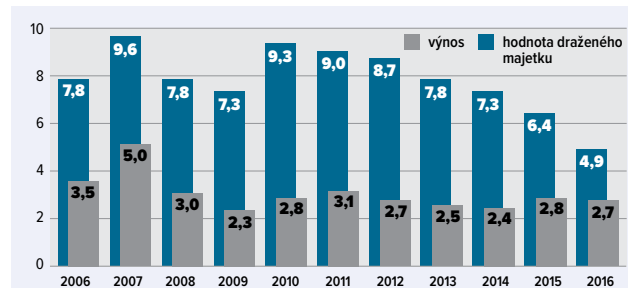
Z velkých prodejí se čeká na výsledek únorové dražby areálu bývalého největšího středoevropského výrobce překližky Ploma v Hodoníně. Nemovitosti v hodnotě 197 milionů korun se budou prodávat s vyvolávací cenou 96 milionů korun.

Výnosy z dražeb zůstávají stabilní. Loni jen mírně klesly na

2,7

miliardy korun.

Výsledky veřejných dražeb (v miliardách korun)

Pramen Centralniadresa.cz

Anděl Páně míří mezi nejuspěšnější české filmy

Stanislav Šulc

Pohádka Jiřího Stracha Anděl Páně 2 má neuvěřitelně rychlý ekonomický úspěch. Populární pohádka může ovládnout historickou tabulku nejuspěšnějších českých filmů.

Podle dat Unie filmových distributorů od premiéry prvního prosince do neděle prvního ledna snímek vidělo již téměř devět set tisíc lidí a tržby překonaly magickou hranici sto mili-

onů korun. Aktuální tržby snímku přesahují 105 milionů korun. Unie filmových distributorů přitom pokrývá přibližně devadesát procent trhu, skutečné tržby mohou být ještě vyšší.

Již nyní je Anděl Páně 2 na pátém místě historických tabulek nejuspěšnějších filmů v českých kinech. Těm nadále vévodí Avatar s více než 196 milionů korun.

Nejuspěšnějším tuzemským filmem zatím

zůstávají Vratné lahve Jana Svěráka s necelými 125 miliony korun. O pouhých pár set tisíc korun méně pak utržila tuzemská dvojka historických tabulek, komedie Ženy v pokušení Jiřího Vejdělky.

Částky zahrnují celou dobu uvádění filmů v kinech, jež obvykle bývá kolem tří měsíců. Oba snímky tak jsou ohroženy a Anděl Páně 2 by se mohl stát komerčně nejuspěšnějším českým filmem všech dob.

263683/11

INZERCE

BUĎTE TAM, KDE VAŠI ZÁKAZNÍCI ČEKAJÍ

1100 ozvučených obrazovek v čekárnách lékařů

500 obrazovek u praktických lékařů pro dospělé:

Cílová skupina ženy a muži 18+

Za 1 měsíc shlédne naše pořady více než 600 000 diváků.

400 obrazovek u praktických lékařů pro děti a dorost:

Cílová skupina žena 20 až 45 let

Za 1 měsíc oslovíte více než 430 000 diváků.

200 obrazovek u ambulantních gynekologů:

Cílová skupina ženy 16 až 65 let

Za 1 měsíc oslovíte více než 230 000 diváků.

MEDIAPHARMA

WWW.MEDIAPHARMA.CZ

Tel.: 325 553 934, E-mail: info@mediapharma.cz

Český dluh láká investory z ciziny

■ Ve vlastnictví zahraničních hráčů je poprvé v historii České republiky přes třicet procent dluhopisů domácí vlády.

Jaroslav Bukovský

Zahraníční investoři loni skupili rekordní objem českých státních dluhopisů. Do konce listopadu putovaly na přespolní účty bondy za 119 miliard korun. Celkový podíl českých dluhopisů v cizích rukách tak podle dat ministerstva financí poprvé v historii přesáhl třicet procent a je tak oproti konci roku 2015 takřka dvojnásobný.

„Za nárůstem držby českých státních dluhopisů zahraničními investory je primárně očekávání posílení koruny poté, co ČNB pravděpodobně v průběhu letošního roku ukončí devizové intervence,“ uvádí portfolio manažer Consequ Ondřej Matuška. Právě státní dluhopisy jsou podle něj pro zahraniční hráče oblíbeným nástrojem, v němž parkují své peníze. Podobně činili například i v roce 2010, kdy

jim české bondy sloužily jako atraktivní alternativa v krizových letech a kdy se jejich podíl na vlastnictví českého dluhu poprvé přiblížil třiceti procentům.

Hráči z ciziny přitom loni nakupovali dluhopisy nejen od české vlády, ale i od bank, které bondy hromadně vymetaly ze svých rozvah. Jen tuzemské banky prodaly státní dluhopisy za 143 miliard korun. „Držet dluhopisy se záporným výnosem pro ně nedává příliš velký smysl,“ připomíná hlavní ekonom UniCreditu Pavel Sobišek.

Fenomén záporných výnosů ze státních dluhopisů přitom vydatně přivítala právě poptávka ze zahraničí. Za nákup krátkodobých bondů se splatností dvou let

byli přespolní hráči s vidinou budoucích kurzových zisků ochotni zaplatit až 1,5 procenta ročního úroku. „Tím na čas získaly české dluhopisy světový primát v úrovni záporného výnosu,“ doplňuje Matuška.

Ekonomové zdůrazňují, že transfer českého dluhu z domácích na zahraniční adresy není bez rizika. „Zahraníční investoři se často chovají stádně a v případě změny podmínek se snaží vyprodat svá aktiva na malých a málo likvidních trzích co nejrychleji. Výsledkem pak mohou být značné pohyby ve výnosech dluhopisů,“ uvádí hlavní ekonom UniCreditu Pavel Sobišek. Pro český stát by to do budoucna znamenalo obtížnější plánování svého dluhového financování.

Podíl českých státních dluhopisů v zahraničním vlastnictví (v procentech)

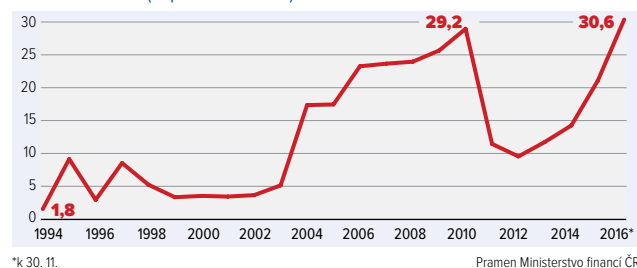

Foto: VIG

NÁVRAT NA TRH. Investoři opět věří alternativní těžbě zdrojů.

Břidlicoví těžaři mají žně

Arsen Lazarevič

Dohoda kartelu OPEC ohledně zavedení těžebních kvót, která vyústila v růst cen ropy, výrazně podpořila břidlicové těžaře. Při podzimním kole úvěrování se 34 největším těžebním společnostem podařilo získat od bank o pět procent více financí, celkově 30,3 miliardy dolarů. „Pokud se ropa udrží nad 50 dolarů, tak bude vytvářet další prostor k tomu, aby se alternativní těžaři vraceli na trh,“ uvádí hlavní analytik J&T Banky Petr Sklenář.

Nové peníze k těžařům ale neproudí jen z bankovních ústavů. Například texaský těžař Diamondback Energy nedávno prodal dluhopisy v objemu půl miliardy dolarů. V ní investorům

slíbil úrok 5,375 procenta, prostředky jsou přitom splatné až v roce 2025.

Zatímco v minulých dvou letech sloužily úvěry převážně k zajištění provozního financování těžařů, nyní analytici odhadují, že velká část půjde na průzkum nových vrtů. „Těžba z břidlic tvoří zhruba 55 procent celkové americké produkce a s růstem ceny ropy tento poměr ještě vzroste,“ odhadl analytik Jaroslav Brychta z X-Trade Brokers.

S růstem cen ropy se tak řada břidlicových vrtů dostává do zisku. „V USA jsou břidlicové vrty, které jsou schopny produkovat s náklady pod 30 dolarů za barel, ale drtivá většina má break-even ceny v okolí 50 až 60 dolarů,“ dodal Brychta.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 2. 1. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,538
Čína	1	3,719
Dánsko	1	3,634
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,577
Japonsko	100	21,981
Kanada	1	19,212
Maďarsko	100	8,731
Norsko	1	2,984
Polsko	1	6,123
Rusko	100	42,144
Švédsko	1	2,831
Švýcarsko	1	25,228
Turecko	1	7,288
USA	1	25,819
Velká Británie	1	31,738

Akcie na pražské burze

2. 1. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	65,75	-1,28 %
ČEZ	429,00	-0,23 %
Erste Bank	764,10	0,78 %
Fortuna	86,60	0,93 %
Kofola	362,00	-1,34 %
KB	887,10	0,24 %
Moneta	82,70	-0,12 %
O2 CR	260,00	0,08 %
Pegas	766,90	-0,27 %
Philip Mor. ČR	13 189,00	0,71 %
TMR	680,00	0,00 %
Unipetrol	183,10	-0,38 %
VIG	582,30	1,20 %
Celkový objem (v tisících korun)	101 230	

Krátce

Bitcoin stojí opět více než tisíc dolarů

Hodnota kybernetické měny bitcoin se během včerejšího obchodování poprvé za tři roky vyšplhala nad hranici tisíc dolarů (zhruba 25 800 korun). Pokračuje tak v růstu poté, co v loňském roce posílila o 125 procent. **Více E15.cz**

Odbyt automobilek Hyundai a Kia poprvé klesl

Odbyt největší jihokorejské automobilky Hyundai Motor a její sesterské společnosti Kia Motors se loni snížil o dvě procenta na 7,88 milionu vozů. Vykázaly tak první pokles celoročního prodeje od roku 1998. Letos však navzdory rostoucí konkurenci počítají s nárůstem na 8,25 milionu vozů. **Více E15.cz**

Pražská burza loni zobchodovala 168 miliard

Objemy obchodů na akciovém trhu pražské burzy loni přesáhly 168,03 miliardy korun. Předloni činily 167,9 miliardy korun. Nejobchodovanější byly akcie ČEZ (51,6 miliardy) a akcie Komerční banky (49,9 miliardy). /čtk/

Volkswagen se aféry nezabaví ani letos

■ Vedení automobilky by se rádo dohodlo o uzavření kauzy podvodů při měření emisí s americkou vládou do nástupu příštího prezidenta Donalda Trumpa. V Evropě bude čelit tlaku Evropské komise.

Foto: Reuters

NÁPRAVA CHYB. Vedení VW se v USA vyplácí, v Evropě však ne.

Jan Stuchlík

Německý Volkswagen bude aféra s emisemi u naftových motorů pronásledovat i v roce 2017. Už dnes přistanou u německého soudu v Braunschweigu žaloby majitelů aut s podvodným softwarem zastoupených platformou My-Right. Ta řidičům výměnou za 35procentní provizi z vysouzené částky slibuje náhradu škody pět tisíc eur nebo zpětný

odkup auta. Volkswagen se vyplácení náhrad více než osmi milionům Evropanů brání.

Za evropské řidiče se nicméně na konci loňského roku postavila česká eurokomisařka Věra Jourová. V únoru se má setkat s generálním ředitelem firmy Matthiasem Müllerem. Hlavním tématem rozhovoru bude mimořádný bonus či kompenzace evrop-

ským zákazníkům. Pro evropská auta už Volkswagen získal povolení od německého úřadu pro motorová vozidla KBA, aby v řídicích jednotkách přehrál software, který řídí emise. V USA se ovšem úřady povolením řídit nemusejí. Automobilka přitom pořád nemá za americkou částí aféry uzavřený účet. K dosavadnímu vyrovnání ve výši 15 miliard dolarů

se ještě může přidat pokuta od ministerstva spravedlnosti. Další žaloby podaly jednotlivé státy USA.

List Bild am Sonntag tvrdí, že vedení koncernu se s americkou vládou bude snažit na uzavření případu dohodnout do 20. ledna. V ten den se ujme prezidentského úřadu Donald Trump. Ve wolfsburském sídle firmy panují obavy, že Trumpova administrativa potrestá automobilku přísněji. Zatím ovšem pořad není hotová vyšetřovací zpráva advokátní kanceláře Jones Day, kterou si najal sám Volkswagen a která má být pro jednání s americkými úřady klíčová. Na obou stranách Atlantiku se vyšetřuje také trestní odpovědnost bývalého šéfa Martina Winterkorna a nynějšího šéfa dozorcí rady Hanse Dietera Pötsche.

Tato vše se odehraje v roce, kdy firma chce začít psát

Jižní Korea zakázala prodej deseti modelů

Deset modelů aut japonské automobilky Nissan a německých výrobců BMW a Porsche nesmí na jihokorejský trh. Ministerstvo životního prostředí uvedlo, že u těchto modelů byly zjištěny zfalšované certifikační dokumenty. Jde o zatím poslední dopad skandálu německé skupiny Volkswagen s obcházením emisních testů, uvedla agentura Reuters. Výrobci falšovali dokumenty o emisích a hladinách hluku. Pro většinu modelů platí zákaz prodeje už od prosince.

novou budoucnost. Restrukturalizace a zaměření na elektromobily a digitalizaci automobilů mají Němcům zajistit prosperitu i po roce 2025.

Z parketu

Michal Skořepa

Volební rok a kurz koruny

Soudě podle výroků přícházejících v poslední době

z ČNB se naši centrální bankéři zřejmě už vnitřně rozhodli, že kurz pustí pod 27 korun za euro už letos. Mnohé zatím skutečně svědčí pro rychlý konec kurzového závazku neboli „exit“. Inflation je už blízko cíle – ECB sice prodloužila své kvantitativní uvolňování, ale objemově ho oslabila, a z koruny do eur se po exitu bude chtít vrátit tolik investorů, že se ČNB nemusí bát dramatického postzávazkového posilování koruny.

Cenové dopady závazku se totiž už jistě vyčerpaly.

Jsou tu ale i argumenty pro odklad. ECB bude kvantitativně uvolňovat i po roce 2017, takže nahromaděný polštář budoucí nabídky korun by se přece jen mohl vyčerpat nepříjemně brzo. Česká jádrová inflace je pořád zřetelně pod cílem, přičemž kurzový závazek by měl skončit až ve chvíli, kdy prognóza inflace ukáže potřebu zvýšit sazby na úroveň

bezpečně nad nulou. Tuto limitu by mohla představit řekněme alespoň dvě procenta, zatímco aktuální prognóza ČNB mluví o růstu sazeb jen lehce nad jedno procento.

A pro odklad exitu svědčí navíc jeden argument neekonomický. Vzhledem k parlamentním a později prezidentským volbám je totiž rok 2017 pro ČNB riskantní politicky. Před skončením závazku může mít leckterý volební

kandidát například pokoušení doporučovat ČNB, aby manévr provedla co nejdříve, protože tím zlevní zahraniční dovolené a zboží z ciziny. Po exitu zas může být lákavé plísňit ČNB za následné kurzové kolísání nebo za její návrat ke ztrátám z přecenění jejich rezerv. Nezbyvá než doufat, že politická nezávislost ČNB letošek přežije bez úhony.

Autor je analytikem České spořitelny

260386/111

INZERCE

NEJPRODÁVANĚJŠÍ MOTORISTICKÝ ČASOPIS

SVĚT MOTORŮ Co nás čeká v roce 2017

DRAHÝ BENZIN Rozkopené dálnice
Výměny řidičáků
Jízda bez známky

Automobilové novinky
Ford Fiesta
Nissan Micra

Škoda Yeti
Bazar VW Sharan II
Velký test

Škoda Kodiaq 1.4 TSI
Jak řídit Česká Miss Gabriela Franková

PRÁVĚ V PRODEJI

VŠECHNY NOVINKY PRO ŘIDIČE V ROCE 2017

2017 START

- BEZPLATNÉ DÁLNIČE
- BENZIN URČITĚ ZDRAŽÍ
- PŘEHLED VŠECH NOVÝCH MODELŮ

Foto: tisk

ZBYLY JEN MODLITBY. Rakev s Fatihem Cakmakem, jednou z domácích obětí novoroční střelby v istanbulsém nočním klubu, potáhli truchlící pozůstalí tureckou státní vlajkou. Turecké úřady včera oznámily, že mezi 39 oběťmi atentátu je 27 cizinců, z nichž většina pochází z arabských zemí.

Masakr v Istanbulu je dílem IS

■ Turecká policie tvrdí, že získala otisky prstů a další základní údaje o vzhledu střelce z istanbulského klubu Reina.

K teroristickému útoku v istanbulsém klubu z noci ze silvestra na Nový rok se včera přihlásila radikální organizace Islámský stát. Učinila tak prostřednictvím agentury Amak, kterou islamisté používají ke komunikaci se světem. „Jako

pokračování požehnaných operací, které Islámský stát provádí proti ochránci kříže Turecku, hrdinný voják chalífátu zasáhl jeden z nejznámějších nočních klubů, kde křesťané slaví svůj odpadlický svátek,“ uvedl IS v prohlášení. Útočník podle Amak střelil na rozkaz vůdce IS a samozvaného chalífy abú Bakra Bagdádího.

IS se v minulosti jen zřídka hlásil k teroristickým útokům na tureckém území, upozornila agentura AFP. Islamisté podle odborníků tímto postupem chtěli sice vyslat Ankaře jasný signál, nechťli

ale zároveň ztratit podporu, kterou jim poskytují určité sunnitské kruhy v Turecku.

Turecký vicepremiér Numan Kurtulmus včera odpovedne novinářům oznámil, že policie získala otisky prstů a základní informace o vzhledu „teroristy“. „Práce na jeho identifikaci se tím urychlí,“ je přesvědčen vicepremiér. Podle něj je jasné, že intervence turecké armády v Sýrii, která trvá od srpna, rozhořčila teroristické skupiny a ty, kteří za nimi stojí. Intervence však prý bude pokračovat, „dokud nebudou odstraněny všechny hrozby vůči Turecku“.

Zpravodajský server listu Hürriyet oznámil, že turecké úřady v souvislosti s atentátem už zadržely osm osob.

Z čeho je policisté podezřívají, je však zatím s ohledem na informační embargo nejasné. /čtk/ [Sledujte E15.cz](#)

Islamisté udeřili i v Bagdádu

Nejméně 35 lidí včera zahynulo v Bagdádu při pumovém útoku v převážně šiitské čtvrti Sadr. Exploze nálože nastražené v automobilu také zranila nejméně 61 dalších osob. Také k tomuto útoku se přihlásil IS. Jak uvedl irácký premiér Hajdar Abádí, útočník předstíral, že si chce najmout dělníky, když se muži kolem něj shromáždili, své auto odpálil. Atentát se stal v době zahájení oficiální návštěvy francouzského prezidenta Françoise Hollanda v Iráku. Šiité jsou často terčem radikálů IS, ale i z dalších sunnitských skupin. Podle nich jsou šiité odpadlíci od muslimské víry. Islamisté mají nejspíš na svědomí i sobotní pumové útoky, při nichž v Bagdádu zahynulo 29 osob.

Podobu světa určí vztah Putin-Trump

■ S příchodem nového roku a Donalda Trumpa do Bílého domu roste naléhavost otázek, jak bude vypadat nová světová rovnováha a jak k ní dojit.

Jan Vávra

Odvetu vůči Rusku za hackerské útoky na Demokratickou stranu označil ruský premiér Dmitrij Medveděv jako projev agónie končícího prezidentského období Baracka Obamy. Na střídání v Bílém domě může ovšem Kreml pohlížet

s nadějí, vítěz amerických voleb Donald Trump opakovaně volá po zlepšení vztahů s Moskvou. Pomoc s touto výzvou mu nabízí i někdejší ministr zahraničí Henry Kissinger (na snímku), podle něj je v dlouhodobém zájmu obou zemí přetavit současný turbulentní vývoj ve světě do nové rovnováhy.

Jak by nová světová rovnováha mohla konkrétně vypadat? Washingtonský think tank Atlantic Council slovy Evelyn Farkasové nastiňuje možný konec protiruských sankcí, zastavení posilování východního křídla NATO a procesu expanze aliance

Foto: Reuters

vůbec, stejně jako uznání legitimity syrského prezidenta Asada a ruského angažmá v Sýrii. Takový vývoj označuje organizace za velkou chybu s tím, že by z něj profitovala

hlavně Moskva. „Pokud Putin dostane vše, co žádá – včetně volné ruky na Ukrajině – USA a svět se ocitnou v mnohem nebezpečnější situaci. Vztahy s americkými obchodními, bezpečnostními a politickými partnery by prošly těžkou krizí důvěry,“ píše Farkasová pro server Politico.

Profesor Mark Galeotti z Ústavu mezinárodních vztahů pro deník E15 doplnil, že podle jeho mínění se ve vztazích USA a Ruska dočkáme spíše příměří než aktivního sblížení. „Trumpova Amerika bude zkrátka méně ochotna vzdorovat agresivním krokům Putina,

zvláště pak na Ukrajině,“ upřesnil Galeotti. Současně varuje před možným střetem dvou lídrů s přebujelým egem. „Pokud si Trump usmyslí, že je Putin hrozba, Rusové budou zpochybňovat jeho autoritu nebo Trumpovi začne vadit nálepkování slovy o loutce Kremlu, pak se stane pro Moskvu opravdovou výzvou. A to právě proto, že neuznává obvyklé mantinely a diplomatickou etiketu. To je jeden z důvodů, proč představa Trumpa v Bílém domě ruského ministra zahraničí Sergeje Lavrova poněkud znervózňuje,“ uzavřel Galeotti. [Více E15.cz](#)

Egyptský soud dal 175 lidem doživotní tresty

■ Sísího režim drtí vzpomínky na arabské jaro před vojenskými tribunály.

Vojenský soud v egyptském městě Asijút odsoudil 175 lidí k doživotnímu vězení, 42 osobám vyměřil různé tresty a deset souzených zprostil obžaloby. Všichni byli před tribunálem v souvislosti s výtržnostmi a násilím v muzeu ve městě Mínya v roce 2013. Většinou jde o stoupence někdejšího egyptského prezidenta Muhammada Mursího z nyní zakázaného Muslimského bratrstva.

Mursí byl prvním demokraticky zvoleným prezidentem po revoluci v roce 2011. Zemi ale vedl podle zásad islamistů, což vyvolalo četné protesty liberálů. Po vlně protivládních demonstrací

v létě 2013 svrhl Mursího vojenský puč, který vedl současný prezident Abdal Fattáh Sísí.

Mursí byl poté zatčen. Obviněn a souzen je v několika kauzách. Za spiknutí s palestinským hnutím Hamas dostal Mursí loni v červnu trest 25 let vězení, což se v Egyptě považuje za doživotí. Trest smrti mu byl vyměřen loni za organizaci hromadného útěku z vězení. Mursí byl odsouzen ve většině

procesů k vysokým trestům, ale odvolal se. Odvolací soud zatím potvrdil jediný trest, a to 20 let vězení.

Současný egyptský režim Muslimské bratrstvo zakázal a zařadil je k teroristickým organizacím. Tisíce jeho členů a stoupců jsou ve vězení a při procesech s nimi padají vysoké tresty. Mnoho z nich, byť jsou civilisté, čeká na verdikt u vojenských soudů. Loni v květnu bylo popraveno šest osob. /čtk/

Loni v květnu bylo z rozhodnutí vojenského soudu popraveno šest lidí.

Krátce

Islandští politici zkoušejí počtvrté sestavit vládu

Více než dva měsíce po volbách zahájili včera politici na Islandu už čtvrtý pokus o vytvoření vlády. K jednacímu stolu se přitom vrátily strany, které se neúspěšně pokusily kabinet vytvořit hned po volbách. Podle islandských médií by konzervativci tentokrát mohli ustoupit v otázce referenda o členství ostrovní země v Evropské unii.

Izraelskou policii zajímají dárky pro Netanjahu

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu se včera podrobil policejnímu výslechu

v souvislosti s podezřením, že od některých podnikatelů přijímal „nelegální dary“. Premiér rozhodně popřel všechny informace o svých údajných porušeních zákonů, jež v posledních dnech přinesla média.

Na Kubu loni dorazily čtyři miliony turistů

Turismus na Kubě kvete. Na karibský ostrov dorazily podle tamního ministerstva pro cestovní ruch více než čtyři miliony zahraničních cestovatelů. Podle dřívějších dat kubánského statistického úřadu činily v loňském prvním pololetí příjmy z cestovního ruchu přes 1,2 miliardy dolarů. /čtk/

INFO.CZ

SÍLA FAKTU

nový zpravodajský portál

Firmy nemají lidi.

Ani v Česku, ani v Japonsku

■ Japonsko se potýká s podobným problémem jako Česko. **Ubývá mladých lidí**, kteří by chtěli pracovat v průmyslových firmách. „Učíme proto už děti ve školách, že **průmysl je základ** pro vývoj země. Snažíme se přitáhnout mladé lidi na technické obory vysokých škol. Speciálně se **zaměřujeme na dívky**. Jejich zájem o průmyslové obory už roste,“ říká velvyslanec Japonska v České republice **Tetsuo Yamakawa**.

Foto: E15 Anna Vacková Zx

Jan Stuchlík

EB Od navázání poválečných diplomatických vztahů mezi Československem a Japonskem uplynulo šedesát let. Japonsko se po roce 1989 stalo druhým největším zahraničním investorem v České republice. Jak se z vašeho pohledu vyvíjejí ekonomické vztahy obou zemí?

V Česku dnes působí více než 240 japonských firem, které jsou velmi aktivní a přispívají k růstu české ekonomiky. Na začátku prosince jsme slavili Národní den Japonska a po skončení oslav mi několik velvyslanců řikalo: „S ohledem na to, že japonské firmy dávají v Česku práci 47 tisícům lidí, tak kdybych byl na vašem místě, chodil bych s hlavou pyšně vztýčenou.“ Ale Japonci jsou skromní, takže se pýchou příliš nedmu.

|| Japonské firmy, na rozdíl od jiných zahraničních společností, jsou unikátní v tom, že své know-how a technologie přesouvají do České republiky.

EB Kde by mohly české a japonské firmy ještě posílit spolupráci?

Takovou oblastí je například koncept Průmysl 4.0 (digitalizace a automatizace průmyslové výroby – pozn. red.). Japonské společnosti, které se zabývají robotikou, už v Česku jsou, mezi nimi Yaskawa, FANUC a Mitsubishi Electric. To jsou lídři v oblasti Průmyslu 4.0 a my bychom chtěli pomoci českým firmám zvýšit produktivitu výroby, což je pro jejich budoucnost velmi důležité.

EB Dají se čekat další přímé zahraniční investice japonských firem, tentokrát v oblasti robotiky, automatizace a digitalizace výroby?

Potenciál je jistě velký. Jenže některé japonské firmy, které tady chtějí rozšířit výrobu, narážejí na skutečnost, že pro své plány nemohou sehnat dostatek nových pracovníků. Proto chceme, aby česká vláda našla způsob, jak tento vážný nedostatek vyřešit.

EB Co byste od české vlády chtěli?

Řešení je několik. První je určitě zlepšení vzdělávacího systému, abychom k průmyslové výrobě přitáhli mladé lidi. Další je hledání pracovníků v zahraničí. Třeba Ukrajinci jsou velmi talentovaní a mluví podobným jazykem jako Češi, takže komunikace s nimi je snadná. Žádáme proto po české vládě, aby vydávala pracovní víza pro ukrajinské občany.

EB Neměl by být nedostatek pracovních sil motivem pro japonské firmy, aby tady více investovaly do automatizace a digitalizace výroby, aby samy ukázaly, jak japonské technologie fungují v praxi?

Japonské firmy, na rozdíl od jiných zahraničních společností, jsou unikátní v tom, že své know-how a technologie přesouvají do České republiky. Když navštěvuji japonské firmy v Česku, vidím, že je řídí Češi, a nikoliv Japonci. Pokud jim budeme schopni předat naše pokročilé technologie včetně Průmyslu 4.0, bude to ku prospěchu celé ekonomiky.

EB S nedostatkem pracovníků se potýkají také firmy v samotném Japonsku. Jak se tento problém snaží řešit a dá se jejich zkušenost přenést do českých podmínek? V Japonsku máme podobný problém jako tady. Absolventi vysokých škol nechťejí jít

¶ Před deseti dvaceti lety bylo pro zahraniční firmy těžké navázat kontakt s japonskými partnery. My Japonci nemluvíme moc dobře anglicky, ale zlepšuje se to.

jsou to firmy, které nabízejí služby související s celosvětovým tématem Průmyslu 4.0, který má také obrovský potenciál.

¶ **Jedním z opatření japonské vlády pro přilákání zahraničních investorů je zřizování zvláštních strategických zón, kde testuje některé reformy. Jakou výhodu mohou přinést českým firmám, které by chtěly v Japonsku investovat?**

Hlavním cílem těchto zón je zlepšovat podnikatelské prostředí a zjednodušovat regulaci. Například v Tokiu vzniklo takzvané jednotné centrum pro zřízení podniku, kde si firmy vyřídí vše, co potřebují. Ještě před pár lety jste museli navštívit spoustu vládních a místních úřadů, abyste mohli založit firmu. Některé z nich nebyly připravené komunikovat se zahraničními investory v angličtině. V tokijském jednotném centru všechny tyto procedury vyřídíte na jednom místě. Nejenže pomohlo zahraničním firmám, ale zvykli si tam chodit i Japonci.

¶ **Jsou taková centra i v jiných částech Japonska? Zatím je jen v Tokiu, ale ostatní strategické zóny se na jejich zřízení chystají.**

¶ **Přestože je Japonsko klíčovým investorem v České republice a jeho ekonomika je třetí největší na světě, v Česku se v poslední době mluví jen o spolupráci s Čínou. Budete aktivnější v prezentaci Japonska?**

Japonské firmy a jejich investice v Česku jsou velmi stabilní. Některé už jsou tady dvacet let. Když jsme sem tenkrát přicházeli, byli jsme vítaným partnerem a také naše prezentace podle toho vypadala. Teď přichází Čína a je jí všude plno. Důležité ale je a bude, jak stabil-

ni jejich investice budou po deseti či dvaceti letech. Kolik pracovních míst za tu dobu tady vytvoří. Jde prostě o to zviditelnit se ve správný čas. Nicméně my budujeme také velmi dobré kulturní vztahy s Čechy. Pravidelně se pořádají například Festival japonských filmů Eigasai, soutěž v japonském přednesu či festival klasické hudby Mladá Praha. V roce 2017 navíc budeme slavit výročí šedesáti let obnovení diplomatických vztahů mezi Japonskem a tehdejší Československem.

¶ **Evropská unie a Japonsko už nějakou dobu vyjednávají o dohodě EU–Japan EPA. Jak důležitá je taková dohoda pro Japonsko?**

Pro nás jsou to velmi důležité jednání. Doufám, že se na principech dohody shodneme v blízké budoucnosti. Některá kritická témata pořad zůstávají. Nicméně mění se i situace ve světě. Japonsko uzavřelo dohodu TPP. Nezdá se ale, že by vyhlídky pro TPP v roce 2017 byly zrovna dobré. Proto vyjednávání s Evropskou unií získává na důležitosti.

¶ **V Evropě i v USA se část obyvatel proti dalšímu uvolňování obchodu bouří.**

Jak se k větší liberalizaci staví japonská veřejnost? V Japonsku jsou také někteří lidé proti volnému obchodu. Jenže Japonsko nemá přírodní zdroje a vývoje japonské ekonomiky je silně závislý na obchodu. Věřím, že větší na lidí to chápe.

do průmyslových firem. Přitom průmysl je základním faktorem pro rozvoj země. Jenže absolventi raději míří do finančního sektoru nebo do IT, kde mohou dostat vyšší mzdu než ve výrobních podnicích. Jak mladé lidi přitáhnout do průmyslu, je teď v Japonsku jedno z velkých politických témat. Jednoduché řešení jsme zatím nenašli. Trvá dlouho, než mladým vysvětlíme, že průmysl je pro ekonomiku významný a stejně tak je důležitá jejich práce v průmyslových firmách.

¶ **Jaká opatření vymýšlí japonská vláda?**

Učíme děti ve školách, že průmysl je základ státu. Učíme je, jakou hodnotu má výroba věcí, což v japonštině nazýváme monozukuri. Pak se snažíme zvýšit počet studentů na technických školách, nejde jen o strojírenství, ale také o fyziku, vědu a výzkum. Třetí pilíř je, že lákáme do průmyslových oborů dívky. Tradičně studentky dávaly přednost studiu politologie, práv, pedagogiky nebo literatury. To se pomalu mění, což je velmi dobrý trend. Snažíme se ho podpořit tím, že vytváříme prostředí, v němž budou mít dívky snadnější přístup k průmyslovým oborům.

¶ **Jednou z priorit japonské vlády premiéra Šinza Abeho je lákání zahraničních firem,**

aby investovaly v Japonsku. Tuto myšlenku mají zástupci Japonska šířit po celém světě. Připravili jste něco pro české firmy?

V Česku má pobočku JETRO, japonská nezávislá vládní agentura pro podporu obchodu a investic, která se snaží lákat české firmy do Japonska. České společnosti a japonské společnosti jsou jeden pro druhého důležitými partnery. Japonsko může sloužit jako vstupní brána do Asie. Máme výhodné podmínky pro podnikání, Japonsko zaručuje vysokou ochranu práv duševního vlastnictví a Tokio je velmi hezké místo. Možná před deseti lety byly život a bydlení v Tokiu velmi drahé. Po dvaceti letech ekonomických problémů ale náklady na život v Tokiu klesly a život je tam navíc velmi bezpečný.

¶ **Jaké programy pro firmy nabízíte?**

JETRO například připravuje startovací kanceláře pro zahraniční společnosti, když se pokusí vstoupit na japonský trh. Abeho vláda má v programu snížení daně z příjmu firem. Omezujeme i další překážky pro podnikání. Z Tokia navíc létá spousta přímých spojů do ostatních asijských měst.

¶ **Čím si vysvětlujete, že zatím jen několik českých**

firem investovalo v Japonsku do založení pobočky?

Ale jejich počet roste. Některé high-tech a nanotechnologické firmy už v Japonsku investovaly a část z nich je velmi úspěšná. Některé firmy z Tokia zamířily za obchodem dál do Číny.

¶ **České firmy narážejí v Japonsku na to, že trvá dlouho, než najdou partnery a uzavřou s nimi obchody. Jsou už Japonci více připraveni spolupracovat se zahraničními společnostmi?**

Před takovými deseti dvaceti lety bylo pro zahraniční firmy těžké navázat kontakt s japonskými partnery. My Japonci nemluvíme moc dobře anglicky, ale zlepšuje se to. Mladší generace už anglicky umí. Některé firmy mají jako pracovní jazyk angličtinu, i když to je zatím spíše výjimka. Japonské podniky jsou také otevřenější spolupráci s cizinci. Velké korporace jsou globální společnosti, které mají pobočky po celém světě a jsou zvyklé na spolupráci s Evropany.

¶ **Český export do Japonska je zatím poměrně malý. V jakých oblastech by mohly české výrobky a služby v Japonsku více uspět?**

České firmy z high-tech oborů, jako je software nebo nanotechnologie, mají v Japonsku velmi dobré renomé. Ty určitě potenciál mají. Pak

Tetsuo Yamakawa (62)

Vystudoval práva na Kjótské univerzitě.

Po promoci nastoupil na ministerstvo pošt a telekomunikací. V roce 2010 se stal náměstkem ministra pro mezinárodní záležitosti. Od roku 2012 působil jako předseda japonského výboru Pacifické telekomunikační rady. Velvyslancem v České republice byl jmenován v září roku 2013. V poválečné historii diplomatických vztahů je dvacátým japonským velvyslancem v Česku.

Tvář dne

„Počkáme si, jestli Miloš Zeman ohlásí svoji kandidaturu. Pokud ano, tak ho zařadíme,

řekl o výběru prezidentského kandidáta ve stranickém referendu šéf ČSSD Bohuslav Sobotka

str. 2

Foto: tisk

Komentář

Jan Sedlák

2017: internet v novém

Prezident Miloš Zeman ve svém vánočním projevu vyjádřil obavy z cenzury internetu v Česku. Debaty na toto téma ostatně na různých úrovních a v různých variantách hýbaly v loňském roce odbornými kruhy.

Internet se dostává do zcela nové pozice stejně jako celý technologický sektor. Dnes už jde o dominantní složky ekonomiky, komunikace a také bezpečnosti státu. To s sebou logicky přináší a bude přinášet silící státní tlak na kontrolu a regulaci. Je vysoce pravděpodobné, že v různých zemích začnou vznikat „lokální internety“ s vlastními pravidly. To už se ostatně nějakou dobu děje. A nemusí jít jen o striktní kontrolu v zemích, jako je Rusko a Čína. Například EU už nyní požaduje, aby se data neskladovala mimo její území.

Jsme na začátku změn. Z kybernetické ochrany se stává zcela kritické téma pro všechny. Poskytovatelé internetu, bojovníci za jeho svobodu a otevřenost i další

podobné organizace se nyní budou muset naučit lobbovat tak, jako to už tradičně umějí zkušenější branže – farmacie či mobilní operátoři. Bez správného tlaku a vysvětlování dohromady ničeho nedosáhnou. Stačí se podívat, kolik českých poslanců ve sněmovně chodí na debaty kolem ICT a skutečně se snaží problematice rozumět. Přibližně tři.

I proto jsme v loňském roce mohli sledovat, jak bez nějakých větších obstrukcí

Tlak na internet bude silnit. V rukách Andreje Babiše se hromadí velká elektronická moc.

prošel nový hazardní zákon z pera ministerstva financí, který cenzuru internetu skutečně umožňuje. Je zvláštní, že Miloš Zeman hovoří o svém strachu o svobodu sítě, ale tento zákon bez řeči podepsal a na výzvy odborníků nijak nezareagoval. Jedinými, kdo se ještě snaží bojovat, jsou někteří senátoři. Poskytovatelé internetu mezitím ani nevědí, jak vlastně mají hazardní weby blokovat. Prostě proto, že to nevědí ani na ministerstvu financí. Prezident naopak kvůli tlaku na dosazení

nového šéfa Národního bezpečnostního úřadu donutil Babišův úřad k reorganizaci jeho postupně budované a schopné kyberbezpečnostní části.

Chystá se i další chuťovka. Projde-li novela zákona o Vojenském zpravodajství, bude možné instalovat „internetové odposlechy“, a to bez rozhodnutí soudu. Novelu s odbornou veřejností nikdo nekonzultoval, není jasné, co všechno budou moci tyto odposlechy dělat, jak by měly zasáhnout do sítě providerů a podobně. Stát odposlechy elektronických komunikací používá i dnes. Provozovatelům datacenter a dalším dotčeným aktérům hraje náklady, které jsou s tím spojené. V letech 2013 až 2015 to stálo dohromady přes půl miliardy korun a částky každoročně narůstají. V těchto dosavadních případech však vždy byl nutný souhlas soudu.

Obecně lze říci, že velká elektronická moc se hromadí v rukách Andreje Babiše. Skrze EET může pozorovat finanční transakce, s použitím hazardního zákona má sílu blokovat weby a nový zákon o Vojenském zpravodajství (patří pod ministerstvo obrany) mu umožní instalovat serverové sondy na odposlech komunikací, aniž by se musel někoho ptát.

Autor je odborníkem na ICT

Glosa

Mlčeti zlato?

Po schůzce premiéra s prezidentem toho nebylo řečeno moc. Můžeme proto jen odhadovat, zda hlava státu vzala s povděkem vstřícné gesto, které předseda ČSSD avizoval dopředu: ve vnitrostranickém referendu o tom, koho bude strana podporovat v prezidentské volbě, se bude hlasovat i o Zemanovi, pokud bude chtít o Hrad bojovat. A stranické vedení by názor členů mělo respektovat. Tak pravil Sobotka. Zkusme tedy hádat, jestli tím Zemana ohromil.

Nemusíme třikrát, odpověď je snadná. Těžko. Takže o resumé tradičního novoročního oběda nám nejspíš více napoví až chování poslaneckého klubu ČSSD. Ten se bude muset příští týden rozhodnout, jak bude hlasovat o prezidentském vetu uvaleném na zákon o střetu zájmů. Rozhodne-li se klub, že hlasování proti vetu bude závazné, pak bude jasné, že Sobotkova ochota ke kompromisům s hlavou státu má své meze. A ty šéf ČSSD není ochoten překročit ani kvůli tomu, že by mu to usnadnilo obhajobu nynějšího postu.

Jana Havligerová

Upřímně řečeno, o vůdcovství nevím vůbec nic. Ale moc to nevadí, protože můj tým neví vůbec nic o následování.

Okouzlující muzikál pro dnešní snílky

Mezi první premiéry roku 2017 v českých kinech patří i okouzlující muzikálová pocta idealistům La La Land, která je jedním z hlavních kandidátů na Oscary.

Iva Přivřelová

Lásku Damiana Chazella k jazzu prozradilo už jeho průlomové drama Whiplash, oceněné Oscarem za střih a výkon J. K. Simmonse v roli přísného učitele hudby. Jak moc mladý americký režisér a scenárista miluje staré filmy, ukazuje jeho novinka La La Land, s níž se počítá na letošní Oscary.

Jako muzikál je inspirována hlavně klasikou tohoto žánru. Nejen tou hollywoodskou, jako je Zpívání v dešti či Američan v Paříži. Romance servírky, která by chtěla být herečkou, a pianisty, jenž by si chtěl otevřít jazzový

klub, se odehrává přímo v Hollywoodu a je natočená v širokoúhlém formátu Cinemascope. Chazelle však zná také civilnější evropský kánon, třeba Demyho Paraplíčka ze Cherbourgu, v nichž postavy zpívají i o svých milostných strastech.

La La Land obdivuhodně plynule spojuje melodii

nostalgie s rytmy dneška. Jeho postavy se sice pohybují v kouzelných filmových kulisách, jsou to ovšem chybní, zranitelní idealisté, kteří se z každého vletu ke hvězdám vždycky vrátí na zem. Chazelle své okouzlení filmovými pohádkami ukotvuje v realitě, klíše žánru s láskou využívá a zároveň vtipně obměňuje vlídnou ironií. Romance nekončí v okamžiku, kdy se dvojice dá dohromady, i když po jejich prvním polibku

následuje zatmívačka. Jeho pocta snílům, emocionálně vrcholící v písni Audition, sladkobolná připomínka, jak klíčové mohou být vztahy pro zbytek života, je dokonale vyvážená. Nepřeslazeně romantická, uvěřitelně krásná jako Emma Stoneová a Ryan Gosling, kteří s grácií a velkým citem hrají, zpívají a chvíli i stepují v ústředních rolích.

I jejich zpěv je civilní, jejich hlasy slabší a křehčí, ale v kině s dobře nastaveným zvukem se neztratí v chytlavých melodiích Chazellova stálého spolupracovníka, muzikanta Justina Hurwitze. Na muzikál by se tu mohlo víc a lépe tančit, jedno velké působivé muzikálové číslo natočené na jeden záběr v dopravní zácpě mladých lidí, kteří si přijeli do Los Angeles splnit svůj sen, alespoň

celý film zahájí. Postupně se hudba i tanec spolu s příběhem zklidní, jazzová energie ho i díky Chazellově hladké režii přesto nikdy neopustí.

Emma Stoneová získala za La La Land cenu na festivalu v Benátkách, kde snímek nadchl publikum při světové premiéře. Do víkendového klání o Zlaté glóby muzikál vstupuje se sedmi nominacemi. Na začátek nového roku je takový mimořádný film od talentovaných lidí, plný emocí, slunce, barev a snů, které se někdy mohou splnit, ideálním povzbuzením.

Autorka je spolupracovnicí redakce

La La Land

(muzikálová romance, USA, 127 minut)

Režie: Damien Chazelle

Hrají: Emma Stoneová, Ryan Gosling, John Legend, Rosemarie DeWittová

Premiéra: 5. ledna

Hodnocení: 100 %

Do víkendového klání o Zlaté glóby La La Land vstupuje se **sedmi** nominacemi.

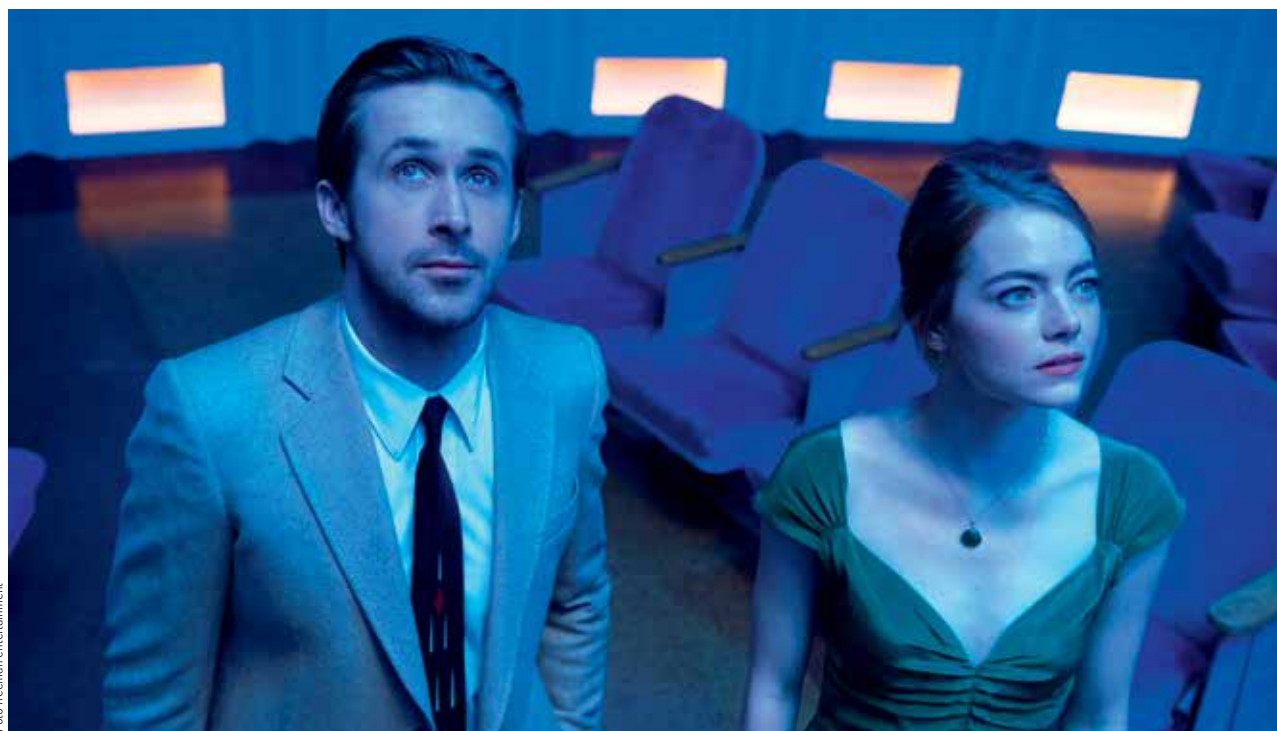

Favority cen kritiky jsou Hepnarová a Rodinný film

Nejvíce nominací na Ceny české filmové kritiky 2016 má snímek o české vražedkyni Já. Olga Hepnarová (na snímku) natočený dvojicí Petr Kazda a Tomáš Weinreb a drama Rodinný film Olma Omerzuva. Oba snímky posbíraly šest nominací. Filmoví kritici celkem nominovali 13 filmů.

„V pondělí začalo druhé kolo hlasování, při kterém padesátka filmových kritiků vybírá celkové vítěze,“ uvedl za organizátory Pavel Sladký.

Ceny kritici udělí v devíti kategoriích. Nově přibyla kategorie nazvaná Mimo kino, která chce upozornit na počiny mimo klasickou kinodistribuci, jež vznikají pro televizi, internet či galerie. Vyhlášení výsledků se uskuteční na slavnostním večeru v Divadle Archa v sobotu 28. ledna 2017. /čtk/

ZAMILOVANÍ IDEALISTÉ. Ryan Gosling a Emma Stoneová si potřetí (a nejlépe) zahráli ve filmu milenecký pár.

Tipy

E15

Prima • 20.15

MAIGRET KLADE PAST

V roli slavného policisty se představí výrazný britský komik Rowan Atkinson.

Foto dne

Foto: Reuters

POD NEBEM. Hokejové kluby Toronto Maple Leafs a Detroit Red Wings se utkali v zápasu NHL Centennial Classic ke stému výročí založení zámožské hokejové soutěže. Novoroční střet klubů proběhl tradičně pod širým nebem. Hráči Toronta nakonec zvítězili 5:4 v prodloužení.

Výročí týdne

Milovník zapomenutých jazyků Tolkien

■ Přesně 125 let dnes uplyne od narození otce žánru moderní fantasy Johna Ronda Reuela Tolkiena.

Ve dvanácti letech byl sirotkem, možná o to pečlivějším byl později sám otcem. Dětem psal vlastní pohádky, které také ilustroval. Tak začala i jeho literární kariéra, na jejímž konci jsou miliony prodaných knih, post jednoho z nejvýznamnějších anglických spisovatelů a neoficiální titul otce žánru moderní fantasy.

John Ronald Reuel Tolkien se narodil 3. ledna 1892 v Jižní Africe, kde jeho otec vedl filiálku britské banky. Otec však zemřel na revma-

tickou horečku a rodina se přestěhovala zpět na ostrov do vsi poblíž Birminghamu. Tamní romantická močálovitá krajina měla být Tolkienovi později velkou inspirací.

Malý John byl odmala velmi nadaný. Číst a psát uměl ve čtyřech letech, neobyčejný talent projevoval při výuce cizích jazyků. Po smrti matky byl svěřen na výchovu rodinnému příteli a katolickému knězi Francisovi Xavieru Morganovi. Právě víra a náboženské zapálení se pak staly důležitou součástí jeho díla. Je protkáno symbolikou a věčným archetypem střetu sil dobra se zlem, které se v souladu s některými teologickými výklady nedá zmotnit, lze

ho ale tušit v neznámu, jež přináší tma, stín či mlha.

V roce 1911 začal studovat v Oxfordu anglický jazyk a literaturu, což mu na krátkou dobu umožnilo vyhnout se vojenské službě. V létě 1915 narukoval k Lancashirským střelcům, o rok později sloužil jako spojař v zákopech západní fronty. Z odstupu času se k vlastnímu štěstí nakazil zákopovou horečkou, díky čemuž strávil téměř rok v nemocnici a na frontu se již nevrátil. Většina členů jeho jednotky zahynula v bi-

tvě na Sommě a Tolkien sám později přiznal, že ve válce padli všichni jeho skuteční přátelé.

Po válce byl jmenován profesorem anglického jazyka a literatury, stal se uznávaným jazykovědcem, zvláště staré angličtiny a severštiny. Ovládal na dvě desítky jazyků, přednášel o mýtech a legendách zachycených právě těmi nejstaršími jazyky a asi ho ani nenapadlo, že kromě akademické kariéry bude někdy vnímán i jako spisovatel. Inspirován právě mýty a bájemi napsal

román Hobit, ve kterém poprvé uvedl magickou Středozem obývanou bytostmi drobného vzrůstu podobnými lidem.

Rukopis určený jeho dětem se náhodou na konci třicátých let dostal do ruky Susan Dagnallové z jednoho londýnského nakladatelství, která Tolkiena přesvědčila ke svolení ho vydat. Přestože se mělo jednat primárně o dětskou literaturu, minimálně stejnou pozornost vzbudil i mezi dospělými. Úspěch putování Bilba Pytlíka přesvědčil autora k napsání volného pokračování, tisícistránkové ságy Pán prstenů, která se stala jednou z nejpoužívanějších knih dvacátého století.

/mec/

Profesor anglického jazyka a literatury Tolkien ovládal na **dvacet** starých jazyků.